

Stanowisko Zarządu Eko Export S.A. odnoszące się do podstawy odmowy wydania wniosku z badania wyrażonej w sprawozdaniach niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2023 rok

Podstawy

Stanowisko Zarządu Eko Export S.A. („Emitent”, „Spółka”) odnoszące się do wyrażonej przez firmę audytorską w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego okres od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 Grupy Kapitałowej Eko Export S.A. odmowy sformułowania wniosków z badania przedmiotowego sprawozdania finansowego, zawierające również:

- a) Wskazanie wpływu, w ujęciu ilościowym i jakościowym, przedmiotu zastrzeżenia, odmowy wyrażenia wniosku w sprawozdaniu z badania, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w tym na wyniki oraz inne dane finansowe, z przedstawieniem w każdym przypadku istotności,
- b) przedstawienie podjętych lub planowanych przez emitenta działań w związku z zaistniałą sytuacją (§ 68 ust. 1 pkt 7 oraz § 69 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim [Dz. U. 2018 poz. 757]).

Raport

Sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Eko Export S.A. przeprowadzonego przez niezależnego biegłego rewidenta Marcin Grzywacz Audyt Doradztwo Szkolenia z siedzibą w Wólce Kozodawskiej ("Biegły Rewident") zawiera odmowę sformułowania wniosku z badania wymienionego sprawozdania finansowego.

Biegły Rewident jako uzasadnienie odmowy sformułowania wniosku z badania wymienionego sprawozdania finansowego podał:

„**[A]** Jednostka zależna Eko Sphere KZ z siedzibą w Kazachstanie, ujęta w konsolidacji metodą pełną, posiada majątek trwały, który w poprzednich okresach sprawozdawczych stanowił istotną część skonsolidowanej sumy bilansowej (nawet ponad 50%).

Majątek ten został wyceniony na koniec roku 2022 przez rzeczoznawcę majątkowego w Kazachstanie. Wycena tego majątku, która przygotowana została w lokalnej walucie „Tenge” po przeliczeniu na polskie złote kursem średnim NBP obowiązującym na dzień 31 grudnia 2022 r. wykazuje kwotę ok. 34,2 mln zł. Wycena rzeczoznawcy nie była aktualizowana na koniec roku 2023. Naszym zdaniem wartość wynikająca z powyższej wyceny rzeczoznawcy majątkowego może nie być właściwa. Wynika to z faktu, iż rzeczoznawca przygotował powyższą wycenę bazując w odniesieniu do większości wycenianych aktywów na metodzie kosztowej („odtworzeniowej”) natomiast w naszej ocenie metoda ta nie jest właściwa do wyceny powyższych aktywów ponieważ nie uwzględnia ona dyskonta, które wystąpiłoby w przypadku transakcji sprzedaży wynikającego chociażby z lokalizacji tych aktywów, faktu iż fabryka prowadzi działalność w istotnie ograniczonym zakresie oraz faktu, iż część urządzeń stanowią specjalistyczne urządzenia, co może ograniczać możliwości zawarcia transakcji sprzedaży. W naszej ocenie wycena aktywów zlokalizowanych w Kazachstanie powinna być przygotowana inną metodą, która umożliwi odniesienie się do rynkowych cen ustalanych w transakcjach sprzedaży.

Istotne jest również to, iż wycena rzeczoznawcy majątkowego przygotowana metodą kosztową bazuje na początkowym koszcie wytworzenia tych aktywów ujętym w księgach Eko Sphere KZ. Koszt ten natomiast jest znacznie wyższy niż wartość majątku ujęta w konsolidacji ponieważ w księgach jednostki zależnej jako element wartości początkowej tych środków trwałych ujęte zostały również odsetki od finansowania uzyskanego od jednostki dominującej na ich budowę/zakup. Odsetki te zostały wyeliminowane w procesie konsolidacji z wartości początkowej aktywów w wysokości ok 11,3 mln zł. Tym samym z punktu widzenia danych skonsolidowanych przygotowana wycena aktywów bazująca na metodzie kosztowej (nawet w przypadku gdyby uznać tą metodą za poprawną) powinna w naszej ocenie bazować na początkowym koszcie wytworzenia tych aktywów ujętym w księgach Eko Sphere KZ skorygowanym o skapitalizowane w księgach jednostki zależnej odsetki od pożyczek otrzymanych.

W związku z powyższym Zarząd jednostki dominującej zdecydował, aby na koniec roku 2022 oraz na koniec roku 2023 dla potrzeb konsolidacji objąć odpisem aktualizującym 100% wartości majątku trwałego będącego w posiadaniu jednostki zależnej Eko Sphere KZ. Skutki rozpoznanego odpisu obciążąły skonsolidowany wynik finansowy za rok 2022.

W naszej ocenie wycena tego majątku przygotowana przez rzeczoznawcę majątkowego zatrudnionego w Kazachstanie jest wątpliwa i obarczona dużym ryzykiem z uwagi na specyfikę tych aktywów, ich lokalizację oraz brak realnej możliwości sprzedaży. Jednak na podstawie wykonanych procedur nie jesteśmy w stanie potwierdzić, iż zasadnym było rozpoznanie 100% odpisu aktualizującego te aktywa. W związku z powyższym nie jesteśmy w stanie potwierdzić, iż nie byłyby konieczne korekty rozpoznanych odpisów aktualizujących powyższych aktywów w przypadku przeprowadzenia przez Zarząd bardziej szczegółowej analizy ich wartości oraz możliwości sprzedaży.

W efekcie powyższego na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r. nie jesteśmy się w stanie wypowiedzieć, na temat poprawności ujętych w księgach rachunkowych wycen powyższych rzeczowych aktywów trwałych będących w posiadaniu Grupy w Kazachstanie. Tym samym nie jesteśmy się w stanie wypowiedzieć, czy Grupa powinna skorygować odpisy aktualizujące w odniesieniu do tych aktywów trwałych.

[B] Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku prezentuje:

- aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 770 tys. zł (aktywa te wynosiły na dzień 31 grudnia 2022 r. 335 tys. zł).
- zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 1 666 tys. zł (zobowiązania te wynosiły na dzień 31 grudnia 2022 r. 1 663 tys. zł).

W ramach procedur rewizyjnych nie uzyskaliśmy kalkulacji aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego ujawnionego w danych wejściowych do konsolidacji i pochodzącego z jednostki zależnej sporządzonych na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r., które byłyby zgodne z księgami spółki zależnej Eko Sphere KZ. W związku z powyższym na podstawie przeprowadzonych procedur nie byliśmy w stanie zweryfikować poprawności naliczonego podatku odroczonego ujętego w badanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy wg stanu na 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r.

Ponadto rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego pochodzi z ksiąg rachunkowych jednostki dominującej. Eko Export S.A. nie przygotowała jednak testów na utratę wartości rozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego, które to testy wskazywałyby możliwość wykorzystania rozpoznanego aktywa w najbliższym czasie. Natomiast aktualne wyniki oraz sytuacja finansowa tej Jednostki nie daje w naszej ocenie podstawy do założenia, że Eko Export S.A. będzie w stanie wykorzystać rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego.

W związku z brakiem testów uwiarygadniających możliwość wykorzystania rozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego, nie jesteśmy się w stanie wypowiedzieć czy rozpoznane aktywo nie wymagałoby rozpoznania odpisów aktualizujących według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r.

[C] W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzonym na dzień 31 grudnia 2023 r. Grupa wykazuje zapasy w kwocie 9 893 tys. zł, na który głównie składa się mikrosfera zakupiona w okresach wcześniejszych – ponad 95% posiadanej mikrosfery. Mikrosfera ta jest głównie w magazynach Jednostki dominującej zlokalizowanych w Bielsku-Białej.

Podczas realizacji badania zwróciliśmy uwagę, iż od stycznia 2023 r. Jednostka dominująca nabywa mikrosferę od nowego dostawcy. Naszą uwagę zwróciło również to, iż sprzedawana w roku 2023 jest głównie właśnie mikrosfera nabywana od nowego dostawcy od stycznia 2023 r. W roku 2023 r. Jednostka dominująca sprzedała jedynie kilkadziesiąt ton mikrosfery nabytej w latach poprzednich. W związku z powyższym omówiliśmy z Zarządem Jednostki dominującej powyższą sytuację w celu ustalenia, czy mikrosfera składowana na zapasie i nabyta w latach poprzednich jest mikrosferą pełnowartościową i nie utraciła swoich właściwości.

Zarząd Jednostki dominującej wyjaśnił nam, iż mikrosfera jest produktem naturalnym używanym do coraz bardziej innowacyjnych zastosowań to wraz z wzrostem cen sprzedaży rosną też parametry jakościowe oczekiwane przez klientów. Proces ten w ostatnich latach ulegał gwałtownemu przyspieszeniu. W efekcie Zarząd Jednostki dominującej potwierdził, iż parametry większości posiadanej przez Jednostkę dominującą mikrosfery, która została nabyta w latach poprzednich, uniemożliwiają aktualnie jej sprzedaż jako samodzielny pełnowartościowy produkt. Natomiast mikrosfera ta może być stosowana jako dodatek w niewielkich ilościach do pełnowartościowych mikrosfer, bez istotnego wpływu na ogólną jakość produktu końcowego dostarczanego do Klienta.

Ponadto Zarząd Jednostki dominującej wyjaśnił, iż nie we wszystkich branżach wymagane są rygorystyczne normy jakościowe dla stosowanej mikrosfery. W niektórych branżach kolor produktu, obecność bakterii czy też zawartość soli nie mają aż takiego znaczenia i w takich branżach możliwy jest dodatek mikrosfery o niższych parametrach nawet w ilości 30 - 40% wagi ostatecznego produktu.

Mała rotacja mikrosfery nabytej w latach wcześniejszych jest aktualnie skutkiem bardzo niskiego wolumenu sprzedaży, który ma obecnie miejsce. Spadek sprzedaży w roku 2023 w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego wyniósł ok. 62%. Jednak nie zmienia to faktu, iż Jednostka dominująca nie posiada procedur ukierunkowanych na ocenę potencjalnej utraty wartości posiadanej mikrosfery i w efekcie Jednostka dominująca nie dokonuje takiej oceny. Jednostka dominująca i Grupa nie posiadają również polityki tworzenia, w takich przypadkach, odpisów aktualizujących wartość posiadanej mikrosfery.

W ramach analizy zdarzeń po dniu bilansowym zweryfikowaliśmy, iż w roku 2024 sprzedaż mikrosfery nabytej w latach wcześniejszych nie uległa znaczącym zmianom. Sprzedaż ta nadal następuje w formie domieszek do aktualnie nabywanej mikrosfery przy zachowaniu parametrów jakościowych wymaganych przez odbiorców. Na tej sprzedaży Jednostka dominująca według uzyskanych informacji generuje dodatnią marżę.

Na podstawie przeprowadzonych rozmów z Zarządem Jednostki dominującej stwierdziliśmy, iż ryzyko wyceny dotyczące mikrosfery będącej w posiadaniu jednostki zależnej wg stanu na

dzień 31 grudnia 2023 r. jest analogiczne jak w przypadku mikrosfery będącej e posiadaniu Jednostki dominującej.

W związku z nieprzygotowywaniem przez Grupę analizy utraty wartości posiadanej mikrosfery, brakiem odpowiedniej wdrożonej polityki rachunkowej w zakresie rozpoznawania takich odpisów w omawianej sytuacji oraz w związku z niewielką rotacją tej mikrosfery nabytej w latach wcześniejszych, nie jesteśmy się w stanie wypowiedzieć, czy zapas mikrosfery przedstawiony przez Grupę w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2023 r. nie wymaga odpisów aktualizujących. Nie jesteśmy się również w stanie upewnić w zakresie powyższego przy wykorzystaniu alternatywnych procedur rewizyjnych.

Sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za okres porównawczy tj. 31 grudnia 2022 r. zawierało analogiczne zastrzeżenie.

[D] Ustalając skonsolidowane dane finansowe na dzień 31 grudnia 2023 r. Zarząd Jednostki dominującej przygotował arkusz konsolidacyjny. Po analizie danych wejściowych oraz wyłączeń konsolidacyjnych doszliśmy do wniosku, iż księgi rachunkowe jednostki zależnej nie są wiarygodne. Brak wiarygodności w naszej ocenie wynika z ujęcia w księgach jednostki zależnej w trakcie badanego roku istotnych transakcji, które zostały nam wyjaśnione jako „omyłkowe księgowania”, a następnie zostały wyksięgowane. Ponadto zauważyliśmy, iż księgi rachunkowe jednostki zależnej nie są poprawnie i na bieżąco prowadzone co przejawia się w braku niektórych księgowania, które powinny być standardowo wykonywane przy zamknięciu okresu sprawozdawczego (np. wyceny otwartych pozycji walutowych). Zauważyliśmy też, iż sporządzając arkusz konsolidacyjny nie wszystkie rozrachunki i transakcje w ramach Grupy uzgadniały się ze sobą, w efekcie czego rozbieżności powstałe w wyniku ujęcia korekt konsolidacyjnych zostały odniesione w konsolidacji na kapitał własny. Ponieważ nie uzyskaliśmy informacji które pozwoliłyby nam na wiarygodną weryfikację przyczyn powstawania tych rozbieżności, nie byliśmy w stanie upewnić się co do poprawności ujęcia tych rozbieżności.

W związku z powyższym przedyskutowaliśmy z Zarządem Jednostki dominującej z czego wynikają problemy z danymi uzyskiwanymi z Jednostki zależnej i uzyskaliśmy informację, iż powodem jest aktualnie ograniczone zaangażowanie osób prowadzących księgowość jednostki zależnej.

W związku z powyższym w naszej ocenie przygotowany arkusz konsolidacyjnych nie jest wiarygodny, a uzyskane dokumenty i wyjaśnienia nie pozwalają nam na potwierdzenie kwot ujętych w arkuszu konsolidacyjnym oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez Grupę na dzień 31 grudnia 2023 r.

Stanowisko Zarządu Spółki:

Wskazane przez Biegłego Rewidenta przyczyny uzasadniające odmowę wydania wniosku z badania sprawozdania finansowego związane są z ogólną sytuacją finansową Spółki. W ocenie Zarządu jednak, przedmiotowa odmowa nie wpływa w żaden sposób na sprawozdania finansowe oraz informacje zawarte w sprawozdaniu są zgodne z przepisami prawa.

W związku z zaistniałą sytuacją Zarząd podejmuje oraz planuje podjąć następujące działania:

- 1) Zarząd jednostki dominującej uważa, iż wartość wynikająca z powyższej wyceny rzeczoznawcy majątkowego była właściwa. Rzeczoznawca przygotował powyższą wycenę bazując w odniesieniu do zdecydowanej większości wycenianych aktywów na metodzie kosztowej („odtworzeniowej”). Natomiast w naszej ocenie metoda ta jest właściwą do wyceny aktywów stanowiących zabezpieczenie zaangażowania Spółki w Eko Sphere KZ ponieważ ze względu na brak możliwości wykonania wyceny metodą wyceny rynkowej cen uzyskanych na podstawie dokonanych transakcji podobnych obiektów (zakładów przeróbki mikrosfer w Kazachstanie oraz Bliskim i Daleki Wschodzie). Wybrana metoda wyceny odzwierciedla aktualne koszty budowy zakładu produkcyjnego w danym miejscu i z określoną technologią oraz zdolnościami produkcyjnymi. W naszej ocenie wykonana wycena aktywów zlokalizowanych w Kazachstanie odzwierciedla w pełni wartość pozyskania podobnego obiektu. W celu weryfikacji ponowna wycena jest planowana do wykonania na dzień 31 grudnia 2024 roku.
- 2) Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku prezentuje między innymi aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 770 tys. zł oraz rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 1 666 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2022 r. aktywa te wynosiły 335 tys. zł a zobowiązania 1 663 tys. zł). Zarząd jednostki dominującej uważa, że w miarę poprawy sytuacji gospodarczej i zmniejszenia skutków pandemii oraz wojny w Ukrainie na światowe rynki, sytuacja finansowa Grupy ulegnie poprawie, co umożliwi wykorzystanie aktywów z tytułu podatku dochodowego. Zarząd jednostki dominującej planuje przeprowadzenie na koniec 2024 roku analizy w zakresie możliwości wykorzystania tego aktywa, które pozwoli upewnić się, iż wycena tych aktywów nie zawiera istotnego zniekształcenia.
- 3) Zarząd jednostki dominującej potwierdza, iż parametry większości posiadanej przez Grupę mikrosfery, która została nabyta w latach poprzednich, uniemożliwiają aktualnie jej sprzedaż jako samodzielny pełnowartościowy produkt. Natomiast mikrosfera ta może być stosowana jako dodatek w niewielkich ilościach do pełnowartościowych mikrosfer, bez istotnego wpływu na ogólną jakość produktu końcowego dostarczanego do Klienta.

Ponadto Zarząd jednostki dominującej informuje, iż nie we wszystkich branżach wymagane są rygorystyczne normy jakościowe dla stosowanej mikrosfery. W niektórych branżach kolor produktu, obecność bakterii czy też zawartość soli nie mają aż takiego znaczenia i w takich branżach możliwy jest dodatek mikrosfery o niższych parametrach nawet w ilości 30 - 40% wagi ostatecznego produktu.

W związku z powyższym, Zarząd jednostki dominującej planuje w pełni wykorzystanie posiadanych stanów magazynowych w ramach stopniowego zwiększania przychodów ze sprzedaży. Zwiększenie ilości sprzedaży mikrosfery spowoduje możliwość przyspieszenia zmniejszenia aktualnie posiadanych stanów magazynowych w ramach stosowania jej jako dodatek do pełnowartościowych mikrosfer.

- 4) Zarząd jednostki dominującej napotkał na poważne trudności związane z odejściem pracowników z działu księgowego oraz z niedotrzymaniem zobowiązań przez nową firmę księgową w Kazachstanie, z którą nawiązano współpracę w 2023 roku. Przyczyną tych trudności było ograniczone zaangażowanie osób odpowiedzialnych za prowadzenie księgowości w jednostce zależnej. To zdecydowanie istotny problem, który wymagał natychmiastowej uwagi i rozwiązania. Na dzień dzisiejszy spółka zależna ponownie nawiązała współpracę z główną księgową, która w poprzednich latach prowadziła księgi rachunkowe ESKZ. Zarząd uważa, że aktualnie spółka zależna będzie w stanie zapewnić niezbędną rzetelność i profesjonalizm w prowadzeniu ksiąg jednostki zależnej.

Jacek Dzedzic – Prezes Zarządu